

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

---

Program praktyki

branża ekonomiczna

Grupa Docelowa:

- nauczyciele przedmiotów zawodowych
- nauczyciele/instruktorzy praktycznej nauki zawodu

do realizacji w ramach projektu:

„Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli”

Opole, 2011

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

---

Wprowadzenie

Ważnym ogniwem w procesie kształcenia kadry, obok aktualizacji treści programowych i form nauczania dla samych uczniów, jest permanentne doksztalcanie kadry dydaktycznej zatrudnionej w placówkach edukacyjnych. Dla nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodów, oprócz kursów i szkoleń specjalistycznych, konferencji metodycznych, jedną z efektywniejszych form są praktyki lub staże w przedsiębiorstwach o różnym statusie prawnym. Taka forma doksztalcania pozwala nie tylko na aktualizację wiedzy samych uczestników, która w dalszej kolejności jest przekazywana uczniom, ale przede wszystkim poszerza możliwości szkoły w zakresie budowania ściślejszych więzi pomiędzy szkołą a potencjalnym pracodawcą. Wpływa w zasadniczy sposób na zmniejszenie dysproporcji w zakresie posiadanych kwalifikacji i kompetencji na linii – absolwent - pracodawca. Niniejszy program adresowany jest do nauczycieli przedmiotów zawodowych lub/i nauczycieli/ instruktorów praktycznej nauki zawodu branży ekonomicznej. Może być realizowany w przedsiębiorstwach o różnej formie prawnej i charakterze działalności m.in. w bankach, zakładach budżetowych, u właścicieli firm prywatnych o różnym statusie. Po odbytej praktyce osoba z GD powinna poznać najistotniejsze działy funkcjonujące w jednostce gospodarczej. Dodatkowo zapoznać się ze stosowanymi metodami pracy, wykorzystywanymi technologiami oraz zastanowić się czy istnieją nowe rozwiązania technologiczne ułatwiające prace i funkcjonowanie firmy na rynku oraz możliwościami ich wdrożenia.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Ogólne cele praktyki

Z natury rzeczy „ekonomista” to osoba, która m.in.: organizuje pracę biura firmy, parafii obliczać wskaźniki do określenia sytuacji ekonomiczno-finansowej w przedsiębiorstwie, potrafi analizować koszty i przychody oraz określa propozycje ich poprawy, umie wykonać analizę dotyczącą roli i pozycji konkretnej firmy na rynku. Ponadto: samodzielnie wykonuje lub organizuje zadania w zakresie: zaopatrzenia, magazynowania materiałów i gotowych produktów, transportu i przede wszystkim sprzedaży towarów i usług a także potrafi dobierać i obliczać wskaźniki określające kondycję ekonomiczno-finansową przedsiębiorstwa (wskaźniki rentowności, płynności, zadłużenia, wypłacalności, struktury bilansu, pokrycia majątku trwałego kapitałem własnym itd.).

Osoba zaliczana do tzw. Grupy Docelowej (nauczyciel przedmiotów zawodowych oraz nauczyciel/instruktor praktycznej nauki zawodu) w wyniku zorganizowanego procesu doksztalcenia po odbyciu praktyki powinna:

- zaktualizować swoją wiedzę przedmiotową;
- nabyć umiejętności jej wykorzystania w procesie organizacji procesu dydaktycznego w placówce, w której jest zatrudniona lub świadczy usługi dydaktyczne na jej rzecz.

Cele szczegółowe praktyki:

1. poznanie formy i struktury funkcjonowania przedsiębiorstwa w świetle obowiązujących przepisów prawnych wynikających z *Ustawy o działalności gospodarczej* oraz z innych aktów prawnych bezpośrednio lub pośrednio związanych zakresem prowadzonej działalności;
2. poznanie struktury i mechanizmów funkcjonowania przedsiębiorstwa ze szczególnym zwróceniem uwagi na strategię i system zarządzania jakością;
3. poznanie systemu wynagradzania i motywowania oraz i doksztalcenia pracowników;
4. zapoznanie się z nowymi sposobami programowania i kalkulacji oraz zamawiania i rozliczania transakcji krajowych i zagranicznych ze szczególnym zwróceniem uwagi na wykorzystywanie nowoczesnych rozwiązań TI;

**Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013**

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

5. poznanie wybranych operacji, zabiegów, czynności związanych z fachową i kompleksową obsługą klienta;
6. pogłębienie wiedzy o możliwościach przedsiębiorstwa w zakresie realizacji praktyk uczniowskich z ewentualnym wypracowaniem propozycji współpracy na płaszczyźnie – szkoła - przedsiębiorstwo;
7. wypracowanie sposobów i form wykorzystania zdobytej wiedzy w pracy dydaktycznej z uczniem w jednostce edukacyjnej;

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Metody i sposoby realizacji celów praktyki:

1. uczestnictwo w naradach i spotkaniach odbywających się w przedsiębiorstwie kadry kierowniczej z pracownikami działów lub sekcji odpowiedzialnych za poszczególne ogniwa opracowywania, sprzedaży i realizacji;
2. przejście przez stanowiska pracy, na których przygotowywane a następnie realizowane są poszczególne etapy usług i przeprowadzenie rozmów i konsultacji z pracownikami w celu pozyskania stosownych informacji potrzebnych do poznania oraz wypracowania własnej oceny istniejącego systemu organizacyjnego przedsiębiorstwa, przepływu informacji i obiegu dokumentów;
3. aktywny udział, poprzez własny wkład, w rozwiązywaniu bieżących problemów powstających w codziennej pracy w przedsiębiorstwie zarówno w procesie planowania i przygotowania ofert jak również ich promocji i sprzedaży;
4. w miarę możliwości udział w szkoleniach wewnętrznych jak i zewnętrznych organizowanych dla pracowników mających na celu podnoszenie na bieżąco ich kluczowych kompetencji/kwalifikacji;

Główne ogniwa realizacji praktyki:

1. zapoznanie się z charakterem przedsiębiorstwa;
2. uszczegółowienie zakresu merytorycznego planu praktyki uwzględniającego założone cele i metodykę ich osiągnięcia oraz możliwości przedsiębiorstwa i potrzeb zawodowych nauczyciela/instruktora (praktykanta);
3. uaktualnienie harmonogramu przebiegu praktyk;
4. ukończenie szkolenia bhp;
5. realizacja praktyki - z prowadzeniem na bieżącą dokumentacji jej przebiegu tj. dzienniczka praktyk oraz listy obecności;
6. odbycie spotkania podsumowującego i ustosunkowanie się do następujących zagadnień:
  - a. co do stopnia uaktualnienia wiedzy przez praktykanta/ki;

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. **Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli**

- b. mocnych i słabych stron zastosowanej metodyki odbytej praktyki;
- c. postulatów w zakresie ewaluacji treści zawartych podstawie programowej dla zawodu – *Technik ekonomista* oraz zakresu programowego kursów kwalifikacyjnych nadających uprawnienia państwowe – *biegły księgowy*, a także innych programów związanych z podnoszeniem kompetencji pracowników;
- d. formy i zakresu współpracy szkoły z przedsiębiorstwem mającej na celu adekwatne do oczekiwań potencjalnych pracodawców przygotowanie absolwentów szkół pod względem teoretycznym i kluczowych kompetencji niezbędnych w zawodzie technik ekonomista;
- e. ustosunkowania się co zakresu i formy opracowanych przez praktykanta/kę materiałów zgromadzonych a możliwych potencjalnie do wykorzystania w procesie dydaktycznym w szkole.

Uwagi organizacyjne związane z realizacją praktyk w przedsiębiorstwach branży ekonomicznej

Potencjalnych miejsc odbywania praktyk jest wiele, niemniej jednak wskazane byłoby wzięcie pod uwagę w pierwszej kolejności: oddziały banków; ZUS; biura obrachunkowe; działy księgowości w przedsiębiorstwach. Rzeczą otwartą pozostaje ustalenie czasu i terminu praktyki dla nauczycieli kształcenia zawodowego oraz nauczycieli/instruktorów praktycznej nauki zawodu. Z jednej strony należy wziąć pod uwagę działalność przedsiębiorstwa a z drugiej możliwości czasu wolnego potencjalnego praktykanta. Zaś dobór przedsiębiorstwa powinien być dokonany wspólnie przez dyrektora jednostki edukacyjnej i nauczyciela/instruktora z uwzględnieniem jego aktualnego profilu nauczania i ewentualnych nowych form zajęć dydaktycznych.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Uszczegółowienie zakresu merytorycznego programu praktyki

uwzględniającego założone cele i metodykę ich osiągnięcia oraz możliwości przedsiębiorstwa i potrzeb zawodowych nauczyciela/instruktora (praktykanta)

Moduł I. Przedsiębiorstwo jako podmiot działający w gospodarce rynkowej na rynku krajowym i zagranicznym

Przedsiębiorstwa na rynku posiadają różny charakter prawny oraz zakres działania. Są identyfikowane poprzez określone obowiązujące parametry rejestracyjne. W zależności od charakteru oraz zakresu merytorycznego działania przyjmują określone struktury organizacyjne oraz sposoby zarządzania w tym finansami. To przekłada się na możliwość oceny pozycji przedsiębiorstwa na rynku.

Zadania:

- określić charakter prawny przedsiębiorstwa wg obowiązujących przepisów krajowych i unijnych;
- zapoznać się z wewnętrznymi systemami stosowanymi w przedsiębiorstwie np. systemem ISO;
- określić ogólne formy/struktury organizacji prowadzenia operacji finansowo – księgowych (działy, osoby odpowiedzialne itp.);
- wstępnie zapoznać się z systemami technologii informatycznej stosowanymi przez przedsiębiorstwo przy wykonywaniu operacji finansowych (m.in. stosowane programy do księgowania);

W wyniku wykonania zadań osoba należąca do GD winna potrafić:

- zakwalifikować przedsiębiorstwo do określonej grupy podmiotów gospodarczych z uwzględnieniem merytorycznego zakresu działalności;
- ocenić poziom rozwoju przedsiębiorstwa w stosunku do podobnie działających na rynku krajowym i zagranicznym;

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

- wstępnie ocenić poziom organizacji działu finansowo – księgowego głównie pod kątem wykorzystania systemów organizacji jak i zastosowań TI w komunikacji z podmiotami na rynku i instytucjami państwowymi wobec, których ma prawny obowiązek współpracy w tym: ZUS, KRUS, Urząd Skarbowy, UKS itp.;

Materiał pomocniczy:

Polskie prawo (do niedawna obliczone w zasadzie na regulację prawną uspołecznionej działalności gospodarczej) nie zna tak licznych form organizacyjno-prawnych wykonywania działalności gospodarczej, jakie występują w państwach o rozwiniętej gospodarce rynkowej. Spośród form wyraźnie nazwanych i prawnie unormowanych wymienić można przede wszystkim spółki prawa handlowego (jawną, partnerską, komandytową, komandytowo-akcyjną, z o.o.), których konstrukcja jest uregulowana w przepisach kodeksu spółek handlowych (ustawa z 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych, Dz. U. Nr 94 poz. 1037 z późn. zm.). odrębnie wymienić należy formę spółdzielni wynikającą z przepisów prawa spółdzielczego z 1982 r.. uzupełniające znaczenie mają zaś takie formy jak: towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych (wynikające z ustawy ubezpieczeniowej z 1990 r.), oddział i przedstawicielstwo przedsiębiorcy zagranicznego, fundacja (z ustawy z 1984 r. o fundacjach), przedsiębiorstw międzynarodowe (tworzone na podstawie umów międzynarodowych).

Działalność gospodarcza zgodnie z obowiązującym prawem może być prowadzona przez osoby:

fizyczne - przedstawiają się dość skromnie jeżeli osoba fizyczna prowadzi działalność gospodarczą jako samodzielny podmiot prawa. W tym znaczeniu wchodzi w grę jedynie działalność prowadzona w formie nienormowanej i nazwanej przez prawo. Wiąże się to m.in. z założeniem działalności gospodarczej. Osoba fizyczna zakładając działalność gospodarczą musi spełnić kilka istotnych wymogów tj:

- Urząd miasta/gminy - wniosek o wpis do ewidencji działalności gospodarczej do właściwego ze względu na miejsce prowadzonej w przyszłości działalności

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

- koncesja lub nie - obowiązek uzyskania koncesji wynikać z Ustawy Prawo działalności gospodarczej lub innych ustaw regulujących szczegółowo dany rodzaj działalności.
- Urząd Statystyczny – numer REGON
- Pieczętka
- Konto bankowe,
- Urząd Skarbowy – określa się formę prowadzenia działalności: karta podatkowa, ryczałt ewidencjonowany, zasady ogólne, książka przychodów i rozchodów oraz czy jest podatnikiem podatku VAT.
- ZUS – deklaracja związana z opłacaniem składek opcjonalnie do prowadzonej działalności gospodarczej.

prawne - opiera się na wykorzystaniu różnych form organizacyjno-prawnych, które mają przymiot osobowości prawnej. I tak: dla wykonywania działalności gospodarczej przez państwo (ściślej przez Skarb Państwa) :

- a) spółki kapitałowe handlowe Skarbu Państwa lub z udziałem Skarbu Państwa
- b) przedsiębiorstwa państwowe
- c) banki państwowe nie będące spółkami akcyjnymi
- d) jednostki badawczo-rozwojowe dla wykonywania działalności gospodarczej przez jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz porozumienia komunalne
- e) spółki kapitałowe jednostek samorządu terytorialnego lub z ich udziałem dla wykonywania działalności gospodarczej przez pozostałe osoby prawne:
- f) spółki kapitałowe
- g) spółdzielnie
- h) przedsiębiorstwa mieszane
- i) towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych
- j) oddziały i przedstawicielstwa przedsiębiorców zagranicznych
- k) oddziały główne zagranicznych zakładów ubezpieczeń

Państwowa działalność gospodarcza jest wykonywana w formie przedsiębiorstw lub państwowych jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. **Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli**

Prawo polskie stwarza zagranicznym przedsiębiorcom działającym w Polsce, w wypadku braku wzajemności, możliwość wyboru następujących form organizacyjno-prawnych:

- spółka komandytowa
- spółka z o.o. (w tym jednoosobowa spółka z o.o.)
- spółka akcyjna
- oddziały i przedstawicielstwa przedsiębiorstw zagranicznych w Polsce

Materiał:

Obowiązujące akty prawne związane z formą prowadzenia działalności gospodarczej m.in.

Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów

Ustawa z dnia 19 listopada 1999 r. Prawo działalności gospodarczej

Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej

Ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych

Ustawa z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników płatników

Ustawa z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Berger B. (red) *Kultura przedsiębiorczości*. Rój. Warszawa 1994

Bielecki W. *Przedsiębiorczość w wirtualnym środowisku*. Warszawa 1999

Bieniok H. i Zespół, *Metody sprawnego zarządzania*, Agencja Wydawnicza „Placet”, Warszawa 2004.

Duraj J., *Podstawy ekonomiki przedsiębiorstwa*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2004.

Drucker P. *Innowacja i przedsiębiorczość*. PWE. Warszawa 1992.

Durlik I., *Inżynieria zarządzania*, Agencja Wydawnicza „Placet”, Warszawa 2004.

Ekonomika i zarządzanie małą firmą, red. Piasecki B., Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2001.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Gierszewska G., Romanowska M., *Analiza strategiczna przedsiębiorstwa*, PWE, Warszawa 2002.

Gruszecki T. *Przedsiębiorca w teorii ekonomii*. Cedor. Warszawa 1994.

Kieżun W. *Sprawne zarządzanie organizacją*. SGH. Warszawa 1994.

Kwiatkowski S. *Spółczeństwo innowacyjne*. PWN. Warszawa 1990.

Kwiatkowski S. *Przedsiębiorczość intelektualna*. PWN. Warszawa 2000.

Piasecki B. *Ekonomika i zarządzanie małą firmą*. Łódź 1997.

Piasecki B. Przedsiębiorczość i mała firma. Łódź 1997.

Pierścionek Z., *Strategie konkurencji i rozwoju przedsiębiorstwa*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003.

Podstawy zarządzania operacyjnego, red. Jasiński Z., Oficyna Ekonomiczna, Kraków 2005.

Podstawy ekonomiki i zarządzania przedsiębiorstwem, red. J. Kortan, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 1997.

Podstawy nauki o przedsiębiorstwie, red. J. Lichtarski, Wydawnictwo AE, Wrocław 2005

Stabryła A., *Zarządzanie strategiczne w teorii i praktyce firmy*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa-Kraków 2005.

Strategor, *Zarządzanie firmą. Strategie, struktury, decyzje, tożsamość*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2001.

Targalski J. (red). *Podstawy przedsiębiorczości*. AE Kraków 1995.

Zarządzanie strategiczne. Koncepcje-metody, red. R. Krupski, Wydawnictwo AE, Wrocław 2003.

Zarządzanie strategiczne. Systemowa koncepcja biznesu, red. M. Moszkowicz, PWE, Warszawa 2005.

Proponowany czas realizacji: od 6 do 12 godz. w tym w pierwszym dniu: zapoznanie się z przepisami BHP + wewnętrznymi procedurami/instrukcjami obowiązującymi w przedsiębiorstwie odbywającym praktyki.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Moduł II. Finansowo – księgowy

Księgowość jest jednym z istotnych działów każdej jednostki gospodarczej. Dział ten dostarcza istotne i zarazem niezbędne informacje dotyczące funkcjonowania firmy, jej kondycji finansowej oraz umożliwia podjęcie decyzji związanych z dalszym funkcjonowaniem i rozwojem jednostki. Ewidencja zdarzeń gospodarczych jest jednym z istotnych elementów związanych z działalnością firmy. Umiejętność ich interpretacji umożliwi prawidłowe ewidencjonowanie oraz uchroni jednostkę gospodarczą przed popełnieniem błędów. Podczas kontroli skarbowej jesteśmy w stanie udowodnić ich interpretację i sposób ewidencji w innym przypadku może to pociągnąć odpowiednie konsekwencje karno-skarbowe. Ewidencjonowanie zdarzeń gospodarczych podmioty o różnych profilach działalności mogą również zlecać zewnętrznym firmom, które specjalizują się tylko w tego typu działalności (handlowej, produkcyjnej, usługowej) czy też zlecić licencjonowanemu biurowi rachunkowemu. Nie ma znaczenia czy jest to firma zarządzana przez osoby fizyczne, spółki cywilne, spółki prawa handlowego osobowe i prawne oraz to czy działalność prowadzona jest tylko na terenie kraju, czy też poza jego granicami (import, eksport). Ewidencjonowanie z punktu widzenia prawa jest obowiązkiem każdej firmy. Naturalnie w przypadku określonych działalności i przy okazji niewielkich firm będzie to zaledwie kilka rachunków w miesiącu, kilka dowodów sprzedaży – zapewne nie wymaga to wielkiej wiedzy związanej z rachunkowością i księgowością. Sprawa ma się jednak zupełnie inaczej, kiedy w grę wchodzi rozmaite procedury handlu towarami i usługami na skalę międzynarodową. Tutaj dochodzi kwestia samego VAT-u, który w różnych krajach ma różną stawkę. Do tego wszystkie takie usługi i towary muszą być bardzo skrupulatnie księgowane, jakakolwiek nieścisłość może sprowadzić na głowę przedsiębiorcy spore kłopoty z inspektorami Urzędu Skarbowego. Niekiedy w takich firmach zatrudniani są doświadczeni księgowi, jeszcze innym razem angażuje się niezależne biura podatkowe. Takie biura rachunkowe biorą nierzadko odpowiedzialność za wykonaną przez siebie pracę, co dodatkowo podnosi poziom bezpieczeństwa samej firmy działającej na rynku.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Podział zdarzeń gospodarczych

Operacje gospodarcze	Pozostałe zdarzenia gospodarcze
<p>Wywołują zmiany w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samych tylko aktywach (operacje aktywne), - samych pasywach (operacje pasywne), lub <p>aktywach i pasywach jednocześnie (operacje aktywno-pasywne).</p>	<p>Nie wywołują bezpośrednio zmian ani w pasywach ani w aktywach.</p> <p>Jednak zdarzenia te mogą mieć w przyszłości wpływ na majątek i kapitał przedsiębiorstwa (np. zdarzenie gospodarcze w postaci wysłania zamówienia do dostawcy - w przyszłości, gdy zamówienie zostanie zrealizowane, jednostce powiększą się aktywa w postaci dostarczonego towaru i zwiększą pasywa - w postaci (kredytu kupieckiego).</p>
<p>Są wyrażane wartościowo (w cenach) - np. operacja gospodarcza w postaci zakupu samochodu za gotówkę (WB), zwiększa wartość środków trwałych o 40 000 zł oraz zmniejsza wartość gotówki na rachunku bankowym o 40 000 zł.</p>	<p>Nie są wyrażane wartościowo (są to np. przyjęte w przedsiębiorstwie normy, podpisane umowy o współpracy, itp.)</p>
<p>Podlegają obowiązkowi ewidencji księgowej</p>	<p>Nie są ewidencjonowane w księgach rachunkowych</p>
<p>Dokumentem je potwierdzającym jest dowód księgowy</p>	<p>Są dowolnie dokumentowane (np. poprzez umowę, list, e-mail)</p>
<p>Przykłady operacji gospodarczych</p>	<p>Przykłady pozostałych zdarzeń gospodarczych</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zakup np.: maszyn, urządzeń, materiałów do produkcji, - wypłata wynagrodzeń pracownikom, - otrzymanie zapłaty za towar, otrzymanie darowizny - opłacenie podatku 	<ul style="list-style-type: none"> - zawarcie umowy z nowym pracownikiem - wyznaczenie norm zużycia materiałów w przedsiębiorstwie - otrzymanie zamówienia

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Pytania wprowadzająco – sprawdzające:

1. Co to jest operacja gospodarcza?
2. Czym różni się operacja gospodarcza od zdarzenia gospodarczego?
3. Czym charakteryzują się operacje aktywne?
4. Czym charakteryzują się operacje pasywne?
5. Czym charakteryzują się operacje aktywno-pasywne?
6. Czym charakteryzują się operacje wynikowe?

Cel: Umiejętność interpretowania zdarzeń gospodarczych zachodzących w jednostce gospodarczej mających wpływ na składniki bilansu oraz tych, które nie wpływają na zmiany w bilansie jednostki.

Materiał pomocniczy: Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady prowadzenia rachunkowości w Polsce jest ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (jednolity tekst Dz.U. z 2002 r. nr 76 poz. 694 z późniejszymi zmianami). Ustawa zawiera regulacje w zakresie rachunkowości dla wszystkich jednostek objętych obowiązkiem prowadzenia ksiąg rachunkowych. Ustawa o rachunkowości określa obowiązki jednostek gospodarczych, które obejmują: opis przyjętych zasad rachunkowości, prowadzenie ksiąg rachunkowych, okresowe ustalanie lub sprawdzanie za pomocą inwentaryzacji rzeczywistego stanu aktywów i pasywów, wycenę aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego, sporządzanie sprawozdań finansowych i innych sprawozdań, których dane wynikają z ksiąg rachunkowych, gromadzenie i przechowywanie dokumentacji, poddanie badaniu i ogłoszenie sprawozdań finansowych. Regulacje prawne w dziedzinie rachunkowości są zgodne ze standardami opracowanymi przez Międzynarodowy Komitet Standardów Rachunkowości. Dostosowuje polskie rozwiązania w zakresie rachunkowości do rozwiązań obowiązujących w krajach Unii Europejskiej.

Pozostałe źródła prawa dotyczące prowadzenia rachunkowości:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz.U 2005, Nr 8, poz. 60 z późn. zm.)

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. *Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli*

2. Ustawa z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz.U 2004, Nr 269, poz. 2681 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz.U 1998, Nr 144, poz. 930 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U 2000, Nr 14, poz. 176 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym (Dz.U 2004, Nr 29, poz. 257 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U 2004, Nr 54, poz. 535 z późn. zm.)
7. pozostałe obowiązujące akty prawne

Kiziukiewicz T, *Rachunkowość zasady prowadzenia w jednostkach gospodarczych*, Wrocław 2006

Sawicki K. *Rachunkowość finansowa przedsiębiorstw*, Wrocław 2006

Kuczyńska-Cesarz A, *Rachunkowość*, Warszawa 2005

Winiarski K, *Rachunkowość*, Warszawa 2003

Sawicki A, *Analiza kosztów firmy*, Warszawa 2000

Sawicki K., *Rachunek kosztów*, Warszawa 2005

Matuszewicz J. *Rachunek kosztów*, Warszawa 2005

Nowak E., Piechota R., Wierziński M., *Rachunek kosztów w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, Wrocław 2004

Nowak E., *Rachunek kosztów przedsiębiorstwa*, Wrocław 2005

Gos W., *Sprawozdawczość finansowa przedsiębiorstw*, Warszawa 2005

Olchowicz I, Tłaczała A., *Sprawozdawczość finansowa*, Warszawa 2004

Rybicki P., *Sprawozdawczość finansowa – źródłem informacji o firmie*, Warszawa 2004

Bednarski L. *Analiza finansowa w przedsiębiorstwa*, Warszawa 2005

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Zadania:

- określić organizację funkcjonowania działu finansowo-księgowego jednostki,
- objaśnić sposób prowadzenia ewidencji zdarzeń gospodarczych (forma uproszczona / ewidencja pełna),
- zapoznać się wykorzystywanymi programami finansowo-księgowymi,
- zapoznać się z dokumentacją księgową i formą jej archiwizacji,
- sporządzać sprawozdanie finansowe,
- wykonać analizę sprawozdań finansowych z uwzględnieniem analizy wskaźnikowej.

Osoba należąca do GD po zapoznaniu się z funkcjonowaniem działu finansowo – księgowego powinna potrafić:

- charakteryzować typ operacji gospodarczej;
- charakteryzować dokumenty księgowe i starać się je zaksięgować z uwzględnieniem programu komputerowego;
- charakteryzować sprawozdania finansowe oraz przeprowadzić wstępną analizę finansową;
- w oparciu o stosowane w przedsiębiorstwie wskaźniki sporządzić analizę wskaźnikową i zinterpretować uzyskane wyniki;
- podjąć decyzję w oparciu o posiadane informacje dotyczące np. zakupu nowych maszyn, urządzeń, technologii, budowy hali produkcyjnej, magazynu i inne.

Proponowany czas realizacji: 12-18 godzin

Zadania pomocnicze:

A. Określ typ operacji gospodarczych jakie wystąpiły w jednostce gospodarczej "X":

- a) Sprzedano odbiorcy wyroby gotowe - zapłata w terminie późniejszym.
- b) Zawarto z dostawcą umowę o zakup materiałów.
- c) Wyplacono pracownikowi zaliczkę na koszty podróży służbowej.
- d) Spłacono z kredytu bankowego zobowiązania wobec pracowników.
- e) Przeprowadzono przez bank analizę wiarygodności majątkowej jednostki.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

- f) Podjęto na podstawie czeku gotówkowego środki pieniężne z banku do kasy.
- g) Zapadła decyzja o rozpoczęciu kampanii reklamowej.
- h) Sprzedano odbiorcy wyroby gotowe odbiorca wręczył czek.
- i) Wypłacono z kasy zaległe wynagrodzenia pracownikom.
- j) Zakupiono program komputerowy za gotówkę.
- k) Przekazano z kasy do banku gotówkę (brak wyciągu bankowego)
- l) Jeden z udziałowców wniósł licencję w formie aportu (udziały)
- m) Otrzymano kredyt bankowy, środki pieniężne przekazano na rachunek bankowy
- n) Zakupiono za gotówkę akcje spółki X o terminie wykupu 24 miesiące

Zadanie B:

Podaj treść operacji jaka została zaksięgowana na poniższych kontach:

Operacja	ZWIĘKSZENIE	ZMNIJSZENIE
1	Rachunek bankowy Krótkoterminowy kredyt bankowy	
2	Rachunek bankowy	Inne środki pieniężne
3	Środki trwałe Rozrachunki z dostawcami	
4	Inne środki pieniężne	Rozrachunki z odbiorcami
5	Zobowiązania wekslowe Koszty finansowe	Rozrachunki z dostawcami
6	Wartości niematerialne i prawne Kapitał udziałowy	
7	Długoterminowe aktywa finansowe	Długoterminowe papiery wartościowe
8		Wynik finansowy - strata Kapitał zapasowy
9	Krótkoterminowe papiery wartościowe	Kasa
10	Straty nadzwyczajne	Wyroby gotowe

Zadanie C:

W spółce z o.o. wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

- 1) uregulowano przelewem bankowym zobowiązanie wobec dostawcy,
- 2) wydano z magazynu materiały na cele produkcji podstawowej,
- 3) lista płac brutto,
- 4) składki ZUS obciążające pracodawcę,
- 5) pobrano gotówkę z banku do kasy,

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

- 6) naliczono i zaksięgowano amortyzację środków trwałych,
- 7) wypłacono z kasy wynagrodzenie,
- 8) sprzedano za gotówkę produkty gotowe,
- 9) wydano z magazynu sprzedane produkty gotowe,
- 10) zapłacono odsetki od kredytów bankowych.

Na podstawie powyższych danych proszę wskazać operacje gospodarcze, które wymagają zastosowania kont wynikowych.

Zadanie D:

Mając dany bilans oraz rachunek zysków i strat firmy X z Opola przeprowadź:

Bilans firmy X z Opola

Lp.	Aktywa	Stan na	
		początek roku	koniec roku
A	Aktywa trwałe	6237675,31	7990661,26
I	Wartości niematerialne i prawne	24578,76	12671,33
II	Rzeczowe aktywa trwałe	6124271,27	7879289,23
III	Należności długoterminowe	0,00	0,00
IV	Inwestycje długoterminowe	0,00	0,00
V	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	88825,29	98700,70
B	Aktywa obrotowe	8708523,27	8092882,36
I	Zapasy	2071343,69	2297567,43
II	Należności krótkoterminowe	5546386,95	5441185,09
III	Inwestycje krótkoterminowe	1048019,28	228038,94
IV	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	42873,35	126090,90
	Razem aktywa	14946198,58	16083543,62

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Pasywa	Stan na	
	początek roku	koniec roku
Kapitały własne	10627882,92	9963805,82
Kapitał podstawowy	5490000,00	5490000,00
Kapitał zapasowy	2788568,01	2793482,45
Kapitał z aktualizacji wyceny	340863,67	340863,67
Zysk netto	2008451,24	1339459,70
Kapitał obcy	4318315,66	6119737,80
Rezerwy na zobowiązania	278056	98084
Zobowiązania długoterminowe	196848,37	1439680,91
Zobowiązania krótkoterminowe	3830670,29	4485179,89
Rozliczenia międzyokresowe	12741,00	96793,00
Razem pasywa	14946198,58	16083543,62

- 1) analizę struktury aktywów i pasywów z uwzględnieniem dynamiki i odchyleń,
- 2) dokonaj interpretacji otrzymanych wyników,
- 3) przeprowadź wstępną analizę wskaźnikową i dokonaj interpretacji

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Rachunek zysków i strat firmy X z Opola

Lp	Wyszczególnienie	Rok	
		ubiegły	bieżący
0	1	2	3
A	Przychody netto ze sprzedaży:	24664205,35	25564992,27
	produktów	22729188,65	24403948,45
	towarów i materiałów	1935016,70	1161043,82
B	Koszty sprzedanych:	18848462,06	19748054,36
	produktów	17118672,95	18782581,06
	towarów i materiałów	1729789,11	965473,30
C	Zysk (strata) brutto ze sprzedaży A-B	5815743,29	5816937,91
D	Koszty sprzedaży	1436290,55	1912976,39
E	koszty ogólnego zarządu	1848324,83	2231551,00
F	Zysk (strata) ze sprzedaży C-D-E	2531127,91	1672410,52
G	Pozostałe przychody operacyjne	101130,68	223890,51
H	Pozostałe koszty operacyjne	236608,94	20974,67
I	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (F+G-H)	2395649,65	1875326,36
J	Przychody finansowe	57152,91	20633,56
K	Koszty finansowe	6051,32	273197,22
L	Zysk (strata) z działalności gospodarczej (I+J-K)	2446751,24	1622762,70
M	Zyski nadzwyczajne	0,00	0,00
N	straty nadzwyczajne	0,00	0,00
O	Zysk (strata) brutto (L+M-N)	2446751,24	1622762,70
P	podatek dochodowy	438300,00	283303,00
R	pozostałe obowiązkowe obciążenia	0,00	0,00
S	Zysk (strata) netto	2008451,24	1339459,70

Polecenie do wykonania:

- 1) określ czy jest to rachunek zysków i strat w wersji porównawczej czy kalkulacyjnej
- 2) dokonaj analizę struktury z uwzględnieniem dynamiki i odchyleń
- 3) dokonaj interpretacji uzyskanych wyników

Przychód to wyrażona w pieniądzu wielkość sprzedaży produktów, towarów, materiałów, usług, wartość naliczonych odsetek, wielkość otrzymanych kar, grzywien.

Źródła przychodów:

- przychody ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów,

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

- pozostałe przychody operacyjne
- przychody finansowe,

Koszt to wyrażone w pieniądzu zużycie rzeczowych składników majątku, wynagrodzenie za pracę, usługi obce, a także podatki, ubezpieczenie majątku, opłaty oraz inne elementy związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Koszty można klasyfikować według różnych kryteriów:

1. Rodzaj działalności:

- koszty działalności operacyjnej
- koszty działalności finansowej
- koszty działalności inwestycyjnej
- koszty związane z funduszami specjalnymi

2. Sfera działalności :

- koszty zakupu
- koszty produkcji
- koszty zarządzania
- koszty sprzedaży

3. Działalności gospodarczej

- koszt działalności operacyjnej
- pozostałe koszty operacyjne
- koszty finansowe

4. struktury wewnętrznej kosztów

- koszty proste
- koszty złożone

5. Rodzaj kosztów

- amortyzacja,

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

- wynagrodzenia
- usługi obce (bankowe, remontowe, spedycyjne)
- zużycie materiałów
- zużycie energii

6. Miejsca powstawania kosztów

- koszty wydziałów podstawowych, pomocniczych, zarządu, zakupu, sprzedaży

7. Sposób odnoszenia kosztów na produkty

- koszty bezpośrednie
- koszty pośrednie

8. Sposób ujęcia w sprawozdaniu

- koszty produktu (bilans)
- koszty okresu (rachunek wyników)
- inne klasyfikacje kosztów

Zadanie E: Sporządzanie kalkulacji

Kalkulacja jest to czynność obliczeniowa, zmierzająca do ustalenia kwoty kosztów przypadających na przedmiot kalkulacji. Przedmiotem kalkulacji może być wyrób, usługa.

Rachunek kalkulacyjny może być prowadzony zarówno w trybie ex ante jak i ex post.

Prawidłowość i dokładność obliczenia kosztu jednostkowego i jego struktury zależy od następujących czynników:

1. jakości i szczegółowości rachunku kosztów,
2. zastosowania właściwej metody,
3. jakości ewidencji mierników charakteryzujących rozmiary efektów pracy będących przedmiotem kalkulacji

O rodzaju kalkulacji decyduje kryterium, wg którego się je klasyfikuje np.:

Z punktu widzenia czasu:

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

a) kalkulacja ex ante, w tym: wstępna, planowa, normatywna,

b) kalkulacja ex post, w tym: wynikowa, sprawozdawcza,

Ze względu na kompletność kosztów

a) kalkulacja kosztu pełnego lub częściowego

Ze względu na metodę:

a) kalkulację podziałową

b) kalkulację doliczeniową

Cel: Przybliżenie kalkulacji kosztów i umiejętne posługiwanie się nimi w celu prawidłowego ustalenia kosztu jednostkowego produktu czy usługi, wynagrodzeń, zużycia materiałów itd.

Zadanie F: Prowadzenie ewidencji księgowej

Prowadzenie ewidencji księgowej w formie:

- uproszczonej

- pełnej

Jedną z form ewidencji jest podatkowa księga przychodów i rozchodów najczęściej prowadzona przez osoby fizyczne. Innym sposobem ewidencji księgowej jest prowadzenie pełnej rachunkowości w oparciu o konta księgowe określone programy komputerowe itd. Pełną ewidencje księgową prowadzą najczęściej duże jednostki gospodarcze np. przedsiębiorstwa, spółki, banki, ZUS czy Urząd Skarbowy oraz gminy, powiaty itd.

Cel: Zapoznanie z różnymi metodami prowadzenia ewidencji księgowej zgodnej z rodzajem działalności gospodarczej firmy.

Materiał: Książka przychodów i rozchodów

Pełna ewidencja księgową w oparciu o program komputerowy

Zadanie G: Ustalanie i podział wyniku finansowego

W Polsce wg obowiązującego prawa wynik finansowy może być sporządzany wg metody porównawczej lub kalkulacyjnej.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Wynik finansowy prezentowany jest w rachunku zysków i strat w ujęciu porównawczym i kalkulacyjnym w pięcioszczeblowym ujęciu:

1. wynik finansowy ze sprzedaży,
2. wynik finansowy z działalności operacyjnej,
3. wynik finansowy z działalności gospodarczej,
4. wynik finansowy brutto,
5. wynik finansowy netto.

Ustalanie wyniku finansowego.

Wynik finansowy ustalany jest w następujący sposób:

Przychody ze sprzedaży

- koszty działalności operacyjnej

= Zysk (strata) ze sprzedaży

+ pozostałe przychody operacyjne

- pozostałe koszty operacyjne

= Zysk (strata) z działalności operacyjnej

+ przychody z operacji finansowych

- koszty operacji finansowych

= Zysk (strata) z działalności gospodarczej

+ zyski nadzwyczajne

- straty nadzwyczajne

= Zysk (strata) brutto

- obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego np. podatek

= Zysk (strata) netto

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Osiągnięty zysk netto przez przedsiębiorstwo może być przeznaczony na utworzenie kapitałów samofinansowania, wypłatę premii z zysku pracownikom, zakup nowych technologii etc. lub pozostać jako nie podzielony zysk netto do dyspozycji przedsiębiorstwa.

Cel: Sporządzanie rachunku zysków i strat w dwóch wariantach oraz jego interpretacja i podział

Zadanie G: Sporządzanie sprawozdań finansowych

Sprawozdania finansowe jako źródło informacji o przedsiębiorstwie i podstawa podejmowania decyzji.

Rodzaje sprawozdań finansowych:

1. Bilans
2. Rachunek wyników
  - Wariant kalkulacyjny
  - Wariant porównawczy
3. Rachunek przepływy środków pieniężnych
  - Wariant bezpośredni
  - Wariant pośredni
4. Informacja dodatkowa
5. Sprawozdanie z działalności zarządu

Zadanie H: Prowadzenie analizy wskaźnikowej

Cele strategiczne - cele ustalone na najwyższym szczeblu i dla najwyższego kierownictwa organizacji.

Cele taktyczne - cele ustalone na średnim szczeblu i dla menadżerów średniego szczebla.

Cele operacyjne - ustalone na niższym szczeblu i dla menadżerów niższego szczebla organizacji.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Cele strategiczne	Plan strategiczny - ogólny plan zawierający decyzje dotyczące alokacji zasobów, priorytetów i działań niezbędnych do osiągnięcia celów strategicznych
Cele taktyczne	Plan taktyczny - plan skierowany na osiągnięcie celów taktycznych, opracowany dla realizacji elementów planu strategicznego
Cele operacyjne	Plan operacyjny - plan nastawiony na wykonanie planów taktycznych dla osiągnięcia celów operacyjnych

Analiza musi spełniać cztery podstawowe warunki tj.:

- operatywność, tzn. że badania i wyciąganie wniosków powinny być przeprowadzane w takim terminie, aby mogły one służyć do podejmowania bieżących decyzji;
- konkretność, tzn. że badania i oceny powinny umożliwiać wyprowadzanie ścisłych, skonkretyzowanych wniosków;
- elastyczność, tzn. że metody analizy powinny być dostosowane do zmiennych warunków i potrzeb;
- dynamiczność, tzn. że badania i oceny powinny ujmować procesy gospodarcze w ich rozwoju.

W oparciu o sporządzone sprawozdania prowadzona jest analiza poszczególnych sprawozdań i tak:

Bilans umożliwia:

- Badanie struktury majątkowej na podstawie wskaźników struktury aktywów
- Badanie struktury kapitałowej, poprzez ustalenie wskaźników struktury pasywów
- Badanie struktury kapitałowo-majątkowej; relacje pomiędzy pasywami i aktywami

Rachunek wyników:

Ukazuje zdolność firmy do generowania zysków i samofinansowania, prezentuje strumienie pieniężne. Sprawozdanie to polega na zestawieniu strumieni przychodów uzyskanych w jednostce ze sprzedaży wyrobów i usług bądź towarów w ramach prowadzonej działalności han-

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

dlowej oraz przychodów uzyskanych z przeprowadzenia operacji finansowych i kosztów tej działalności.

Rachunek przepływu środków pieniężnych (RPP)

Sprawozdanie to sporządza się na podstawie danych zawartych w bilansie, rachunku zysków i strat oraz na podstawie wybranych informacji z ksiąg rachunkowych. informacje te dotyczą takich operacji, których nie da się ustalić na podstawie rachunku zysków i strat czy bilansu, toteż należy po nie sięgnąć do innych ewidencji

Informacje w RPP:

- zmiany stanów kapitałów własnych i rozliczenia wyniku finansowego
- zmiany stanu zobowiązań bieżących i funduszy specjalnych w związku z koniecznością korekty stanu bilansowego o różnice w wycenie rozrachunków prowadzonych w walutach obcych
- zmiany stanu majątku trwałego, wynikającego z operacji gotówkowych (zakupy) i bezgotówkowych np. przeszacowania majątku trwałego
- pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych, w których ewidencjonowane są operacje dotyczące działalności inwestycyjnej (likwidacja i sprzedaż środków trwałych, umorzenie budynków mieszkalnych itp.)
- przychodów i kosztów finansowych, w których zawarte są odsetki, prowizje, różnice kursowe; mogą one dotyczyć wszystkich obszarów działalności przedsiębiorstwa
- Zmiany stanu należności dotyczące rezerw na podatek dochodowy w związku z różnicą między podatkiem księgowym, a rzeczywistym zobowiązaniem podatkowym
- innych elementów majątku i kapitałów w miarę potrzeb zawartych w sprawozdaniu z przepływów gotówki

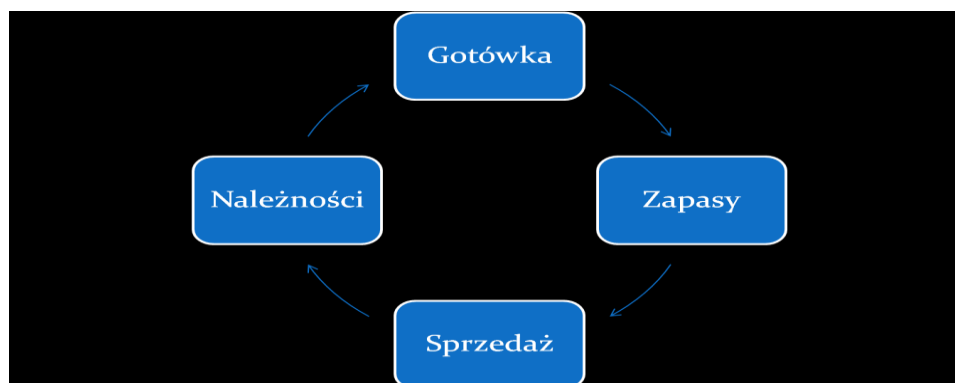
Kolejnym etapem analizy sprawozdań finansowych jest analiza wskaźnikowa:

1. wskaźniki płynności
  - szybkiej
  - bieżącej
2. wskaźnik rotacji zapasów

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

3. wskaźnik rotacji należności
4. wskaźnik rotacji zobowiązań
5. zapotrzebowanie na kapitał obrotowy

6. Wskaźnik poziomu zadłużenia
7. Wskaźnik rentowności sprzedaży
8. Wskaźnik rentowności kapitałów własnych

Proponowany czas realizacji: od 18 do 24 godz.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Moduł III Zamówienia publiczne

Zamówienia publiczne są istotnym elementem prawidłowego funkcjonowania firmy. Uczestnik praktyki powinien zapoznać się z całą procedurą przetargową jaka jest możliwa do przeprowadzenia w danej jednostce gospodarczej.

Zadania:

- przygotować ofertę przetargową z zachowaniem wytycznych *Ustawy o zamówieniach publicznych*;
- zapoznać się z wymaganą dokumentacją i procedurą przetargową jaka obowiązuje w jednostce;
- przygotować wniosek przetargowy z zachowaniem wymaganej staranności;
- zaproponować formę przetargu najkorzystniejszą dla obydwu stron;
- potrafić odbierać napływające oferty;
- wybrać najkorzystniejszą i przygotować umowę realizacyjną;

Po zakończeniu praktyki w dziale zamówień publicznych osoba z GD powinna potrafić:

- przygotować ofertę przetargową,
- sporządzić wniosek przetargowy,
- wybrać formę przetargu,
- przygotować wstępną umowę,

Zadanie:

Sporządź ofertę przetargową związaną z zakupem materiałów biurowych na najbliższy rok.

Zadanie:

Sporządź wniosek SIWZ w oparciu o powyższe założenia

Zadania:

Kiedy nie sporządza się wniosku SIWZ i dlaczego?

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych

Proponowany czas realizacji: od 12 do 18 godz.

Moduł IV. Kontrahenci jednostki gospodarczej

Każda jednostka gospodarcza funkcjonująca na rynku zarówno krajowym jak i zagranicznym zawiera umowy zarówno z dostawcami jak i odbiorcami oferowanych produktów czy usług. Uczestnik/a GD powinien zapoznać się z otoczeniem bliższym i dalszym jednostki oraz umowami jakie obowiązują w tego typu transakcjach. Uczestniczyć w negocjacjach związanych np. z podpisaniem umowy o dostarczenie surowców do produkcji czy podpisaniem umowy o dostarczenie określonej partii towarów lub usług w określonym terminie.

Zadanie :

Uzupełnij poniższą umowę kupna-sprzedaży wprowadzając odpowiednie strony umowy.

UMOWA KUPNA-SPRZEDAŻY

Zawarta w dniu ..... w ..... pomiędzy ..... 1.

..... z siedzibą w ..... przy ul

....., reprezentowanym przez .....

..... zwanym w treści umowy "Sprzedawcą" ....., a

2. .... zamieszkałym w ..... przy ul

....., legitymującym się dowodem osobistym ....., zwanym

dalej "Kupującym", o następującej treści:

§1.

Sprzedawca sprzedaje, a Kupujący kupuje .....

§2.

1. Wydanie towaru nastąpi w .....

2. O przygotowaniu towaru do wydania Sprzedawca ma obowiązek zawiadomić Kupującego w formie ..... na ..... dni przed terminem wydania.

3. Kupujący odbierze towar własnym transportem.

§ 3.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

Termin wydania towaru określa się na dzień .....

§ 4.

Wydanie towaru winno być poprzedzone zbadaniem towaru przeprowadzonym u Sprzedawcy w obecności przedstawiciela Kupującego na koszt .....

§ 5.

**1. Towar zostanie wydany Kupującemu w następującym opakowaniu ..... 2.
Koszt opakowania jest wliczony w cenę towaru.**

§ 6.

1. W razie wystąpienia zwłoki w wydaniu towaru Sprzedawca zobowiązuje się do zapłaty Kupującemu kary umownej w wysokości ..... zł

(słownie: ..... złotych).

2. Kupujący w razie wystąpienia zwłoki w wydaniu towaru może wyznaczyć Sprzedawcy dodatkowy termin wydania towaru, nie rezygnując z kary umownej.

§ 7.

Kupujący może dochodzić na zasadach ogólnych odszkodowania przewyższającego karę umowną.

§ 8.

Kupujący zapłaci Sprzedawcy za towar ..... zł

(Słownie: ..... zł).

§ 9.

Zapłata nastąpi w formie przelewu w terminie ..... dni od otrzymania faktury.

§ 10.

Zmiany i uzupełnienia umowy wymagają dla swej ważności formy pisemnej w postaci aneksu.

§ 11.

W sprawach nieuregulowanych postanowieniami niniejszej umowy mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

§ 12.

Umowę sporządzono w ..... jednobrzmiących egzemplarzach, po ..... dla każdej ze stron.

Sprzedawca

Kupujący

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

.....
W wyniku wykonania zadań osoba należąca do GD winna potrafić:

- odróżniać umowy czasowe, terminowe i bezterminowe;
- znać budowę umowy z kontrahentem lub pracownikiem;
- znać podstawę prawną ich sporządzania oraz sankcje karne jakie mogą wynikać z jej złamania lub niedotrzymania;
- umieć sporządzić umowę np. zlecenia, sprzedaży

Czas na realizację 6 godzin

Moduł V. Kontrola wewnętrzna i zewnętrzna

Prowadzenie kontroli zarówno wykonywanych zadań, pracowników czy podejmowanych decyzji umożliwia szybkie reagowanie na zaistniałe nieścisłości lub błędy. Umożliwia to dokonanie ewentualnych poprawek, wyjaśnień czy uzupełnienie wymaganej dokumentacji. Wszystkie te działania mają istotne znaczenie w trakcie przeprowadzanej kontroli zewnętrznej np. z Urzędu Skarbowego czy NIK

Zadania:

- obowiązująca strukturą działu kontroli,
- rodzajami przeprowadzanej kontroli,
- obowiązkami kontrolerów poszczególnych działów, stanowisk i osób odpowiedzialnych za zadania wykonywane w firmie,
- sporządzić notatkę służbową,
- sankcjami jakie wynikają z przepisów prawa,

Po zakończeniu praktyki w dziale kontroli GD powinna:

- rozróżniać typy kontroli,
- sporządzić notatkę pokontrolną,

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego KAPITAŁ LUDZKI na lata 2007-2013

Projekt realizowany przez Uniwersytet Opolski pt. Innowacje w kształceniu zawodowym nauczycieli

- zażądać wyjaśnień na piśmie do ewentualnych nieścisłości lub wątpliwości jakie powstały w trakcie kontroli,

Czas na realizację 6-12 godzin.

Zadanie:

Sporządź informację pokontrolną w formie pisemnej związaną z realizacją praktyki z uwzględnieniem kompletowania dokumentacji oraz terminowością jej odbywania przez GD.